

тиційної діяльності на розвиток національних економік. Таке дослідження сприятиме аналізу недоліків та переваг, наслідків й перспектив, мотивацію застосування державою тієї чи іншої інвестиційної моделі.

Освоєння інвестицій означає їх капіталізацію, тобто створення фінансових та реальних активів. У ринкових умовах на нових технологіях і новій техніці можна тільки тоді заробити гроші, коли вони сприяють поліпшенню життя.

Висновки. Отже, іноземні інвестиції є важливою умовою здійснення структурної перебудови національної економіки, забезпечення технічного процесу, збільшення показників господарської діяльності підприємства. Вони мають визначальне значення для економіки країни, тому що забезпечують ефективну інтеграцію національної економіки у світову завдяки виробничій і науково-технічній кооперації, є джерелом капіталовкладень у формі сучасних засобів виробництва, підвищують продуктивність праці, залучають вітчизняних підприємців до використання передового досвіду, сприяють розширенню інновацій, підвищують добробут населення країни.

Література

1. Закон України "Про режим іноземного інвестування" // ДІБП. – 1996. – № 7. – С. 57.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент. – К. : Вид-во "Ельга", 2001. – 448 с.
3. Пересада А.А. Управление инвестиционным процессом. – К. : Вид-во "Лібра", 2002. – 472 с.
4. Федоренко В.Г. Инвестиционный менеджмент. – К. : Вид. центр МАУП, 1999. – 184 с.
5. Шарп У., Александер Г., Бэйли Д. Инвестиции : пер. с англ. – М. : Изд-во "Инфра-М", 1998. – 1028 с.
6. Череп А.В. Инвестознaвство : підручник. – К. : Вид-во "Кондор", 2006. – 398 с.

УДК 369.067.2

Ст. викл. Л.І. Новосельська, канд. екон. наук –
НЛТУ України, м. Львів

ПИТАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ДЕРЖАВНИХ ПОЗАБЮДЖЕТНИХ ФОНДІВ

Законодавство про соціальне страхування в Україні потребує подальшого удосконалення для забезпечення фінансової стійкості фондів і системи контролю за фінансовими потоками.

Ключові слова: соціальне страхування, єдиний соціальний внесок, фінансова стійкість.

Senior lecturer L.I. Novoselska – NUFWT of Ukraine, L'viv

The problem of financial stability of state non-budget funds

The legislation on social insurance in Ukraine is in a need of further improvement in order to provide financial stability of funds and system of controlling after the financial flows.

Keywords: social insurance, unitary social tribute, financial stability of funds.

Новий відлік сучасного загальнообов'язкового соціального страхування в Україні розпочато із прийняттям законопроекту "Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування" від 14.01.1998 р. На основі Закону передбачено комплексний соціальний захист громадян на основі принципів і загальних правових, фінансових та організа-

ційних засад загальнообов'язкового державного соціального страхування громадян України.

Завдяки новій організації системи соціального захисту населення можливо перейти від бюджетного до страхового принципу фінансування видатків на соціальну сферу, встановити пряму залежність розмірів соціальних виплат від страхових внесків і стажу, створити нові механізми управління коштами соціального страхування на основі паритетності представників від застрахованих осіб, роботодавців і держави.

Запровадження загальнообов'язкового державного соціального страхування можна вважати одним із головних елементів соціального реформування в Україні, оскільки система соціального страхування зіграла позитивну роль у підвищенні соціального захисту громадян.

Варто зазначити поступальний розвиток системи соціального страхування. Ліквідовано заборгованість із соціальних виплат. Щорічно підвищуються соціальні виплати потерпілим на виробництві, надається мінімальна допомога безробітним, допомога з догляду за дитиною до трьох років, допомога на поховання. Своєчасно і в повному обсязі забезпечуються поточні страхові виплати, які поступово наближаються до прожиткового мінімуму. Удосконалюється управління фондами соціального страхування, що посилює соціальний захист застрахованих осіб.

Однак законодавство про соціальне страхування потребує подальшого розвитку й удосконалення в частині забезпечення прозорості та публічності діяльності фондів, забезпечення уніфікації бази нарахувань страхових внесків, встановлення єдиної процедури їх сплати, обліку та системи контролю за фінансовими потоками.

Потрібною умовою для реалізації концепції єдиної бази для нарахування страхових внесків є забезпечення бюджетних резервів для компенсації втрат через можливе короткотермінове зниження обсягів надходжень до фондів соціального страхування у перехідний період. Крім того, потрібно передбачити впровадження заходів щодо підвищення сталості системи збирання внесків (до прикладу, через підвищення пенсійного віку).

Доцільно об'єднати функції фондів, де головною метою є зменшення витрат на адміністрування та навантаження на фонд оплати праці підприємства, а саме: скорочення штатів і адміністративних видатків фондів соціального страхування у зв'язку з об'єднанням функцій із забезпечення збирання єдиного страхового внеску, спрощення процедури реєстрації страхувальників у фондах, єдиний контроль за своєчасністю і повнотою сплати внесків.

З метою реалізації підготовки до впровадження законопроекту з фондами соціального страхування відпрацьовано ряд моделей та механізмів щодо його реалізації. Значна увага приділялась опрацюванню моделі обміну інформацією між фондами соціального страхування щодо використання фондами бази даних персоніфікованого обліку в умовах запровадження системи збирання єдиного соціального внеску. Опрацьовано схему надходження, розщеплення єдиного соціального внеску та інформаційних потоків про страхові внески, яку погоджено з Державним бюджетом. Зроблено оцінку потреби фондів у новій комп'ютерній техніці та інформаційних технологіях в умовах запроваджен-

ня системи збирання єдиного соціального внеску. Проаналізовано структуру робочих органів виконавчих дирекцій фондів, кількість працівників на підставі інформації фондів соціального страхування та підготовлено рекомендації щодо її оптимізації в умовах запровадження єдиного соціального внеску. Підготовлено перелік документів фондів соціального страхування, які потребують скасування, внесення змін і доповнень, прийняття нової редакції.

Основна мета запровадження єдиної системи збирання, обліку та контролю за сплатою страхових внесків – створити умови для зростання сукупної бази нарахування страхових внесків, підвищити рівень охоплення всіх категорій осіб, що підлягають соціальному страхуванню, тобто зростання надходжень коштів до всіх страхових фондів завдяки кращому контролю, що відповідно поліпшить фінансову стійкість фондів соціального страхування.

У законопроекті "Про систему збирання та обліку єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" № 2691 від 07.12.2006 р. передбачено здійснення принципових змін організаційно-фінансової системи загальнообов'язкового державного соціального страхування. Соціальне страхування за кожним його видом здійснює окремий фонд – самоврядна організація, яка відповідає за забезпечення державних соціальних гарантій на основі самостійного формування фінансів та адміністративної системи. Поряд з тим, запропонований законопроектом підхід передбачає консолідацію усіх коштів в Уповноваженому органі (Пенсійний фонд). Законопроектом унеможлиблюється втручання Пенсійного фонду в розподіл сум єдиного соціального внеску, оскільки розщеплення коштів здійснюватиме Державне казначейство. Подальший розподіл страхових коштів здійснюватиметься за окремими видами соціального страхування.

Такий підхід дає змогу значною мірою раціоналізувати використання коштів, але його реалізація вимагає істотних змін як у сфері правового регулювання, так і безпосередньої організації загальнообов'язкового державного соціального страхування. Постає питання про реформування управління цим фондом. Вимагає спеціального правового регулювання також низка питань стосовно формування бюджетів і здійснення витрат з окремих видів соціального страхування.

Законопроектом передбачено не тільки запровадження системи єдиного соціального внеску, а й запропоновано скорочення видів страхових виплат (допомоги при народженні, допомоги на поховання), які обґрунтовуються відсутністю "страхового характеру" для цих виплат і належністю їх до державних соціальних гарантій.

Можна стверджувати, що законопроект належить до системо-утворювальних, оскільки визначає основні засади функціонування загальнообов'язкового державного соціального страхування, а також, враховуючи фінансовий стан деяких фондів, впливає на формування їхнього бюджету.

Реалізація законопроекту надасть змогу:

- забезпечити додаткові надходження страхових коштів за рахунок розширення бази сплати страхових внесків, виведення заробітної плати з тіньового сектора за рахунок кращого контролю;

- раціональніше використовувати кошти соціального страхування через уникнення дублювання страховими фондами функцій, пов'язаних із формуванням страхових коштів, що спрямовуються на утримання адміністративного апарату;
- забезпечити повну прозорість фінансових потоків для суб'єктів системи соціального страхування;
- більшою мірою переорієнтувати функції та структури фондів соціального страхування на роботу із застрахованими особами, на профілактичні заходи;
- ввести загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування без збільшення навантаження на фонд оплати праці.
- Із запровадженням законопроекту:
- зберігається побудована в нашій країні система соціального страхування: страховий принцип фінансування видатків на соціальну сферу, відокремлення коштів державного бюджету та бюджету соціального страхування, управління фондами на паритетних засадах;
- залишаються всі наявні страхові фонди із збереженням всіх основних їхніх функцій: керівництва та управління окремими видами соціального страхування, акумуляція страхових внесків, контроль за використанням коштів, забезпечення фінансування виплат за соціальним страхуванням;
- забезпечиться єдиний порядок планування дохідної частини бюджетів фондів, зменшиться навантаження на роботодавця, пов'язане з адмініструванням сплати страхових внесків.

Література

1. Журнали "Соціальне страхування". – К. : ТОВ "Ніка-принт"; 2008 № 9-12.

2. Законопроект "Про систему збору та обліку єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" № 2691 від 07.12.2006 р. [Електрон. ресурс]. – Доступний з: <http://www.liga/kiev/ua>.

УДК 336.76

*Здобувач А.М. Бутів; здобувач І.Є. Колодій;
здобувач Г.Є. Шпаргало – Львівська КА*

СТАНОВЛЕННЯ ГРОШОВИХ СИСТЕМ В УМОВАХ РИНКОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Розглянуто теоретичні та практичні аспекти формування та регулювання грошових систем у взаємозв'язку з трансформаційними процесами під час переходу від адміністративно-командних до ринкових економік.

*Competitor A.M. Bytov; competitor I.Ye. Kolodiy;
competitor G.Ye. Shpargalo – L'viv commercial academy*

Formation of monetary systems under market economy transition

Theoretical and practical aspects of monetary system formation and specifics instruments and method of monetary regulation in conditions of transition from planning economy toward market economy are considered.

Вступ. Під час трансформації економічної системи країни Балтії, СНД, Центральної та Східної Європи, а також Китай постали перед проблемою створення такої грошово-кредитної системи, яка б відповідала вимогам часу, сприяла ринковим перетворенням та економічному зростанню, забезпечувала б прискорення залучення національних економік у світове господар-